Ч. 211. (710.) Львів, пятниця дня 21. вересня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ пів року	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границею:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Бдіте, да не внидете в напасть...

Останніми часами богато москвофілів повернуло з Талергофу. Їх поворот до краю між українську суспільність, зробило для нас москвофільське питанє знов актуальним.

Довоєнних москвофілів могли ми не без підстави уважати за малими виїмками як витвір безхарактерности, філістерства, назадництва. Ідейности в цілім рухови було дуже а даже маленько. Яке було їх відношенє до українства, річ загально відома. Тепер з Талергофу вертають вже зовсім инші типи, типи перетоплені, уодностайнені, означені. Мало хто з них пізнав в Талергофі свій блуд, свій гріх супроти рідного народу. Противно, більшість москвофілів виросла в своїх власних очах на мучеників за „руску справу". Їх знаменує тепер ще більша, завзятійша ненависть до Українців, в яких добачують зовсім безосновно, причину своїх терпінь.

І інтересна річ. Хто з москвофілів повернув до Галичини з Ростова над Доном, з тої кольонії галицьких втікачів в Росії, сей повернув вже як свідомий Українець. Хтож з москвофілів вернув з австрійського Талергофу, сей повернув ще завзятійшим приклонником руськости.

Ті „перетоплені" москвофіли вертають тепер домів, вертають на свої давні становища, під крила своїх давнійших покровителів, польських старостів, польських колянторів і гр. кат. москвофільських консисторій. Що вони під крилами сих своїх могучих покровителів почувають себе зовсім безпечними і продовжають свою передвоєнну роботу, тільки ще в яркійший спосіб, доказом сього подія, яка скоїлась в львівськім повіті, в селі Поршні. Ось що пише про се очевидець: В Поршні уставили Українці на громадській площи стрілецький щит лицаря в збруї на памятку битви на Маківці 1915 р. В серпни с. р. вернув з Талергофу парох Поршни о. Микола Олексій, відомий москвофільський діяч і не могучи стерпіти в своїй парохії української воєнної памятки, власноручно викопав 10. с. м. памятник, понищив таблиці з написями, а памятник із стовпом забрав до себе. Сим своїм поступком викликав о. Олексій велике обурене в громаді, котра рішила внести проти нього карне донесене до прокураторії о злочин публичного насильства через ушкодженє чужої власности.

Не менше буйдючно поводить ся також другий Талергофець, завідатель Речичан (повіт Городок) о. Васильчак, котрий публично хвалить ся своїм мучеництвом і тероризує своїх парохіян Українців та нищить в громаді всякі прояви українського житя.

І подібних случаїв богато.

Супроти такого поведеня визволених талергофських москвофілів наша суспільність мусить заняти ясне, рішуче становище. Ми далекі від того, щоби накликати на них які небудь репресалії, але в інтересі нашого народу, в інтересі української справи мусимо боронити ся перед тею навою і маємо право жадати від покликаних до сього чинників, щоби зарадити згіршеню і не допускали до того, щоби вкоротці повернули передвоєнні відносини, тепер в ще більш заостренім виді.

І держава і церква гірко відчули на собі наслідку передвоєнного кокетованя москвофілів галицькими старостами і нашими консисторіями. Хочемо вірити, що відновлене тепер кокетованє се тільки хвилева проява, якої причина в тім, що годі так скоро заступити старі мозки новими. Але сподіємось рівночасно, що як державні власти, так і наші ординаріяти в інтересі справи, яку заступають, постарають ся як найскорше о виміну тих мозків і своїм впливом не допустять в Галичині до нових протинародних, протидержавних і протицерковних оргій.

Коли зберет ся конституанта?

ПЕТРОГРАД. (П. Т. А.). Речинцем зборів великої демократичної конференції установлено день 25. с. м. В конференції возьме участь около 800 делеґатів, яких до участи запрошено телеґрафічно. В депешах підчеркнено конечну потребу зєднаня всіх сил краю для зорґанізованя його оборони й утвореня сильної революційної власти. В цілій державі розпочались вже виборчі приготованя до конституанти. В 19 провінціях потворили ся вже повітові комісії.

Несупокої в Портуґалії.

В Лісбоні і Опорто вибухнули знов тяжкі несупокої. Прийшло до сильних зударень між повстанцями і правительственними військами. Цензуру заострено. Військова диктатура все на ново розворушує уми. Здає ть ся, що як несупокої потревають далі, правительство здержить висилку військ до Франції.

Український театр під позицією.

(З власних споминів).

Почин театральним виставам в Тернополи за часів російської окупації дав кружок аматорів „залізнодорожників", російських підданих, котрі при участи п. М. Черинявської-Костевої — дали як першу українську виставу: „Наталку Полтавку".

Се дало заохоту гуртковп інтеліґентної молодіжи, академиків, ґімназистів і семінаристок, заєновати аматорський театр під артистичним проводом артиста Леся Курбаса, мимо того, що позиція була від Тернополя не більш 15 кільометрів.

Завдяки стараням п. Володимира Наливайка одержано від команданта міста Тернополя дозвіл на вистави. — Театр спершу названо „Тарнопольскіе Театральние Вечера" (бо о терміні „Український Театр" не було навіть бесіди), а афіші друковано по російськи.

В перший раз виставлено оперету Котляревського „Наталку Полтавку" в кіні „Світезь" 18. жовтня ст. ст. 1915.

З акторів крім п. Леся Курбаса, п. Чернявської і п. Бенцалевої, не було більш нікого. Щойно з початком грудня прибув ще п. Н. Бенцаль (котрий сидів в тюрмі), а незабаром п. А. Юрчакова. Знову ж з Копичинець приїхала п. Ф. Лопатинська зі своїм сином Фавстом, — так що аматорський театр почав перетворювати ся на справжній.

Перед властями репрезентував його як директор п. Лесь Курбас і як секретар п. В. Наливайко. — Для контролі рахунків вибрано комісію з двох членів. — До кінця лютого ст. ст. 1916 року ґажі були виплачені. — Відтак дохід почав меньшати, бо ставлено однакові песи з концертами п. Ф. Лопатинської, котрі перезажно приносили дефіцит.

Опісля п. Лесь Курбас виїхав до Київа і там зістав заанґажований до театру М. Садовського. — По нім небавом виїхала і п. Ф. Лопатинська.

Здавалось, що театр цілком упаде, бо якраз зачинав ся „літній сезон". — Російська публіка, призвичаєна до літніх театрів, переставала заходити до нас. Так само й свої тернопільські Українці, за малими виїмками, відносились до нас з деяким упередженем, так що навіть афіші, котрі клеїло ся на брамі церкви, наслідком розпорядженя — не відомо з чиєї сторони — здирано. На се одначе не звертало ся уваги і працювало ся дальше, щоби сю одиноку українську інституцію, — котра колола в очі не тільки Росіян, як також і Поляків — піддержати, мимо того, що тоді доходи були дуже мінімальні, а досить часто і дефіцити. — Раз тільки усміхнулось щасте театрови, коли приїхала в Тернопіль артистка-співачка з російської України п. М. Єлісеєва.

Під її режісерією виставлено 15-го цвітня ст. ст. 1916 року Суходольського драму на 5 дій п. з. „Хмара".

Та Єлісеєва скоро виїхала і злидні почали ся на ново. — Деякі з аматорів, зневірившись, виступили з театру, так що чисельно театр був дуже малий. — Останні взялись таки до праці і грали на тиждень найбільш два рази. — Так пройшло ціле літо. — З початком осінного сезону 1916-го року приняв театр нових членів і законтрактував студентську орхестру Атермана. Від сеї пори починають ся щасливі часи для нашого театру. — Театр зорґанізував ся на так званих „марках" (чистий дохід ділено процентово між членів), зобовязавши членів дружини спільним контрактом.

Ухвалою загальних зборів управа театру складалась з М. Бенцаля, Ярослава Сенькова (Ясень Петровича), В. Калина (В. Богдана) і секретаря театру Теофіля Демчука (Т. Пилипчевка).

В невдовзі заанґажувала управа Театру п. Івана Рубчака, який перебував в Чорткові. — Славний Рубчак дуже скоро зєднав собі симпатію публики своїми виступами в ролях: Карася, Кадиці, Виборного і Босяка (в „Каїні і Авелю") та своїм дужим голосом. Знову з поміж аматорів визначились пп.: Я. Сеньків, Калин, Крушельницький, Бурбела, Міхенко і п.

Члени театру мусіли беречись перед поліцією, котра мала театр під строгим доглядом. Ріжні арештованя в краю відбились також і на театрі. — Спершу по приказу команданта XI. армії, всі члени мали явитись в команді, де з кождим з окрема списано протокол. — Се був тільки початок. — Небавом жандармерія VI-го корпуса увязнила актора і електро-механіка театру Л Міхенка, обжаловуючи його в шпіонажі на користь Австрії. Доперва воєнний суд увільнив його.

За те, що ми в день похоронів б. п. цісаря Франца Йосифа, в четвер 17-того падолиста ст. ст. не грали (а звичайно ми грали що четверга), — салю нашу сконфіскували і віддали війську.

Та по великих старанях удалось нам салю назад дістати. За те поліцмайстер видав приказ, щоби йому дати спис всіх членів театру, як також орхестри і прислуги, а про прихід або відхід кождого члена під карою звідомлювати.

Ще за ґенерал-ґубернаторства Трепова почав я з власної ініціятиви афіші, летучки, бі-

Рабоване родин покликаних..

З причини окупації товмацького повіта в червни 1916 го року перестали податкові уряди виплачувати родинам покликаних військові причинки. — По 14 місяцях повернули власти. — Причинкова комісія в Товмачи не підняла вправді своїх чинностий, однак податковий уряд в Товмачи робить приготованя до виплати причинків тим родинам, що мають в руках платничі аркуші.

Рівночасно з властями явив ся в Товмачи заступник нотаря п. Вольнік і розпочав польоване на хлопську кишеню.

Він їздить по селах, збирає від родин покликаних платничі аркуші і каже собі платити по 10 корон і більше за виставлене квіта і за леґалізоване підпису сторони на квіті. — Родини не бачили вже від 18 місяців гроший за причинки і тому віддають урядовій особі свої квіти і платать скілки вона жадає — щоби лише дістати гроші.

За кілька днів зібрав п. Вольнік кільканайцать тисяч від бідних селян.

По инших повітах зарядили причинкові комісії виплату причинків через повновласників за цілу громаду. Сей спосіб виплати причинків коштує сторону найбільше 20 с. В Товмачи мусів пан коморнік набити собі добре кабзу і лупити сторони, що ся вже. Се скандал, щоби такі річи діяли ся під боком властий.

Звертаємо ся до Президії краєвої Комісії причинкової в Бялій, а з окрема до п. радника двора Шультіса з домаганєм, поручити сейчас повітовій комісії причинковій в Товмачи, щоби вона зорґанізувала виплату причинків через повновласників, а в крайній мірі поручила виготовлене квітів окремому бюрови за оплатою 20 с. від штуки; леґалізацію підписів на квітах має зарядити суд безплатно.

Дальше звертаємо ся до президента висшого Суду краєвого в Оломунци Ексцеленції Червінського з запитом, чи липшє з повагою нотаря їздити по селах і збирати від сторін платничі аркуші та побирати за се великі суми, а квіти леґалізувати в своїй канцелярії в Товмачи без сторін а за свідка ідентичности особи підписуючого квіт уживати чоловіка, котрий на селі не був, сторони не бачив і в її неприсутности посвідчив її тотожність особи і підписав її на квіті.

Чекаємо зарядженьх обох сих властий в сій справі і жадаємо усуненя скандального здирства бідних зрабованих людий.

Сю справу підносимо тому публично, бо від 1915 р. не одержали ми досі ніякої відповіди на зажаленя в тій самій справі предложеній властям.

Інтересовані.

Бельґія порогом до мира?

Богато шуму наробив анґлійський запит в Берліні, що Німеччина думає робити з Бельґією. З того першого питаня, на яке Німеччина — думають — відповість прихильно, можуть вийти мирові переговори. „Manchester Guardian“ каже: „Поголоски до тепер непотверджені, але велика ліберальна партія в Анґлії є пересвідчена, що крім Бельґії нема жадної перешкоди для мирових кроків. Як що Німеччина є иншого погляду про Бельґію, як ми до тепер думали, то не є виключена можливість, що світ буде забезпечений перед новою зимовою кампанією“.

У ватиканських кругах панує оптимістичний погляд, що відповіди обох воюючих сторін зближать їх до себе. Бо можна запримітити по стороні коаліції склонність до перемиря. В Росії на довгий час відсунено можливість якоїнебудь військової діяльности, у Франції що раз більше росте туга за миром, в Італії нема мови про те, щоб правительство довго продовжало війну, бо зі всіх сторін чує голоси невдоволеня.

В самім моторі коаліції — Анґлії — правительство уживає сильних середників, щоби держати в розмаху воєнний настрій — але й тут можна бачити значний мировий настрій.

Як що се не одна з безконечного числа качок — що знаходять віру у всіх задля перемученя війною, то дійсно скорими кроками зближаємо ся до мира — і може з кінцем року матимемо кінець війни.

Війна.

Кабінет Керенського.

(д) Новий кабінет Керенського, що складаєсь з 17 членів, є в своїй переважаючій більшости зложений з кадетів і проґресистів, бо з соціялістів є лиш Керенський, Аксентієв, Скобелєв, Єфремов і Нікітін, а адмір. Вердеровський стоїть під впливом большевиків. Сей кабінет Керенського не є — як ми вже згадували — ніяким успіхом. Противенства є надто великі, щоби міщанські та соціялістичні революціонери могли довше ділати спільно.

Вправді Керенський заспокоїв соціялістів, оголошуючи републику. Але република може бути більше або менше демократична, і кадети певно будуть за тим останнім. Завдяки Терещенкови, який на місці Некрасова став заступником премієра, мають вони сильний вплив в кабінеті.

Питанєм устрою не є ще всі супротиворічні питаня між партіями та поодинокими членами кабінету полагоджені, до того приходить земельне питане, що до якого саме погляди та інтереси є найбільше поділені. Від недавна стоїть Керенський під впливом робітничо салдатської ради, а се не подобаєть ся кадетам, які в своїх жаданях поставили вилучене революційно-демократичних орґанізацій.

Керенський не хоче зразити собі жадної партії. Через утворене сего кабінету старав ся задержати чуте і з лівими та правими партіями — так, що навіть царистичний міністер Коновалов війшов до кабінету.

Оправдував ся Керенський тим, що сей міністер буде лиш урядником і не матиме політичного впливу.

Через своє хитанє Керенський не зложив одноцільного, бодай в своїй переважаючій більшости, кабінету і тому вже по кількох днях мусіли зачатись тертя, а кабінет мусітиме знов розбитись.

Перші знаки того розбитя показались скорше як можна було сподіватись. Бо вже слідуючого дня по подаию складу кабінету, принесла петр тел. аґенція, що соціялістичні міністри: Аксентієв і Скобелєв та міністер справедливости Налянтович подались до димісії, а правительств їх димісії приняло. Соціялісти зачинають опускати Керенського.

До того додати, що певно під впливом жаданя кадетів настала кріза роб.-салд. раді. Ходило о се, що повне засідане ради приняло резолюцію максималістів, щоби від рад переняти власть. З огляду на се ціле бюро роб.-салд. ради уступило, між ними Чхеідзе, як предсідатель, його заступник Массімов, також Скобелєв, Церетелі і Чернов.

Керенський отже стараєсь усунутись з під впливу роб.-салд. ради. Тим самим стане близшим кадетам, але за те що раз дальше буде відсуватись від селян, які стоять при нім все сподіючись земельної реформи.

Крім премієрства має Керенський уряд головнокомандуючого. Шефом ґенер. штабу іменовав він ґенр. Алексеєва. Сей мав на конференції нарікати на страшний розклад в армії. Каже він, що неправдою є, мовби перед революцією боєва сила армії полягала на фізичнім примусі; саме революція завдала армії дуже тяжкий удар, втягнула жовнірів в політику, здеморалізувала і здеорґанізувала.

Безнерервані зміни у висших командах виключають ширшу стратеґію. Політикуюча армія не є здібна до війни. — Се значилоб, що горяче бажане Керенського вести війну далі буде дуже тяжке до сповненя, бо армія не в силі успішно воювати тим більше, що давно хотілаб мира.

Як доносять до Фінляндії вислало провізоричне правительство дві нові козацькі дивізії нібито для нових операцій над морським заливом. В дійсности ідуть козаки до Фінляндії „показати автономію“. Всіх Росіян візвано опустити Фінляндію, бо фінляндське правительство не хоче видавати їм середників поживи. Звісно — бо при замішаню може обірватись і свому. Керенський отже береть до острих мір. Чи се йому вдасть ся, побачимо.

Керенський сам застерігає ся. що провід у воєннім суді, який має судити Корнілова обнимає він сам. Хоче він уласкавити Корнілова дати йому якесь визначне становище, що відповідалоб його військовим здібностям — та нахилити до дальшого веденя війни. Корнілова він дуже цінить. По його арештованю казав він сповнити всі видані зарядженя Корнілова Хоче отже зробити з нього свого помічника. Та чи Корнілов схоче стояти в тіни, се не дасть ся предвидіти.

Може посягне знов по власть, але поліпшім обчисленю сил. А може саме правительство поставить його на чолі як переконаєть ся, що Керенський не в силі дати раду всім задачам, що звалились на нього

Кабінет Керенського вже зачинає розпадатись. Мабуть не довго він буде стояти — і знов прийдеть ся Керенському творити четвертий і так в безконечність. А все тому, що виходить з хибного заложеня — війна не доведе Росії до упорядкованя.

Петроградське військове ґубернаторство знесене.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Тому, що аґітацію Корнілова здавлено вже цілком, та що наслідком того надзвичайні зарядженя, спричинені тою аґітацією, вже непотрібні, тимчасове правительство постановило знести становище військового ґубернатора в Петрограді.

Огляд воєнного положеня.

На італійському фронті йдуть дальше бої коло гори св. Гаврила й на високорівні Бейнзіцца. Двократний наступ неприятельської піхоти відперто. На Красі сильний гарматний

лети і пр. друковати по українськи, а давну фірму театру переміняв на „Український театр“. Се удавалось може з місяць, бо не запримітили. Звернув їм мабуть увагу п. др. Дудикевич, що загостив був у Тернопіль.

Небавом, діставши цензуру, побачив я, що фірма „Укр. театр“ очеркнена. Тоді пішов я до канцелярії поліцмайстра довідатись о причині, і одержав відповідь, що се його річ і він не обовязаний перед ніким оправдувати ся. Тоді я показав йому у „Київській Мислі“ оповістку театру М. Садовського у Київі, де було написано „Украинская труппа“. — На се він не мав що сказати і позволив ще раз напечатати „Український Театр“. — Опісля, порозумівшись з ґубернатором, заборонив зовсім, пропонуючи слово „український“ замінити терміном „малоросійский“ або „русінський“, на що я очевидно не згодив ся і залишив стару фірму.

Дня 29 го грудня ст. ст 1916 дала управа театру виставу під заголовком „Кума Марта“ в користь укр. ґімназії в Тернополи.

Треба згадати також і о „польськім театрі“, який маючи впливи у ґубернатора і поліцмайстра (старий режім попирав взагалі Поляків), на спілку з російським „Театром Мініятюр“ відібрав нам насильно салю „Міщанського Брацтва“, так, що ми через цілий сезон великого Посту мусіли тинятись по кінах, граючи при тім три рази тижнево, при подвійних розходах, чим в „Брацтві“.

Доперва за часів свободи „Український Військовий Клюб“ відібрав салю від польського театру і віддав нам назад — Революція принесла полекші і для театру, бо театральну цензуру знесено цілком. — Від тепер бере театр участь у ріжних національних святах, як в концерті у честь Тараса Шевченка, устроенім українською молодіжию, так і в концерті в честь Івана Франка, котрий відбув ся майже самими театральними силами. — В концерті тім брала участь п. С. Стадникова (котра якраз була у нас на гостинних виступах), в національнім костюмі і з прапором в руках відспівала гимн Ворового „До України“. Гимн викликав таке одушевлене, що п. Стадникова, обсипана цвітами, мусіла повторювати ще два рази. — Рано того самого дня члени Театру взяли участь в поході в честь Івана Франка, де в козацьких костюмах на кони отвирали похід. — Члени Театру (академики, ґімназисти) брали також участь в Шевченківських святах в Грималові, Збаражи і Підволочиськах.

В червни 1917-го року дали молодші сили театру дві вистави („Наталку Полтавку“ і „Сватання“) в селі Острові, з котрих дохід призначили в части на читальню „Просвіти“ в Острові“, а в части на Товариство Педаґоґічне, котре тоді потребувало підмоги.

Репертуар складав ся з 52 штук. — Від 18-го жовтня ст. ст. 1915 року до 6-го червня ст. ст 1917 року дано 295 вистав. — Найбільшим успіхом користували ся народні песи. — З новійших штук виставлено: „Білий Медвідь і Чорна Пантера“, „Хмара“, „Про що тирса шелестіла“, „Фартівниця“ і инші.

Театральний персонал складав ся в послідним часі з 52 осіб разом з оркестрою.

З тих артистичний персонал дістав 12 бенефісів, котрі випали дуже корисно.

З приходом союзних військ — театр розвязано.

Власну ґардеробу, музикалія, примірники, перуки і т. по. ухвалили загальні збори віддати на власність Товариству „Українська Бесіда“ у Львові.

Ось тільки про театр під позицією.

Т. Пилипченко.

огонь. В відтинку пільн. марш. бар. Конрада прийшло до місцевих боїв. Італійці атакували наші давно вже опорожнені становища полевих сторожий коло Тавріоль. Коло Карпано наші підприняття для відбитя опущених попередно становищ, увінчались успіхом.

В Румунії зазначились силою ворожі наступи коло Гросешті. По обох боках долини Ойтоз панував сильний огонь артилерії, опісля румунська піхота великою силою перейшла до наступу. В самій середині боевого терену удалось їй вдерти ся в наші становища, одначе знаменитим протинаступом виперто Румунів, завдавши їм великі втрати. В ночи дня 19. с. м. всі становища були вже назад в наших руках.

В відтинку пільн. кн. Леопольда баварського панує лиш місцевий огонь артилерії і мін, впрочім нема ніякої боевої діяльности.

У Фляндрії борба артилерії тревае дальше.

Англійська мирова предлога?

ВІДЕНЬ. „Reichspost“ доносить з Берліна, що туди надійшов запит Англії, який відносить ся до мира. Се вже нині певне. Появляють ся рішучі заяви, що Німеччина на запит Англії в справі Бельгії відповість, що вона не має своїх інтересів в тім краю. Рішене німецького правительства в справі Бельгії доси не наступило.

Швидким кроком наближаємо ся до мира?

Німецьку пресу обігає вістка, немов то на одних зборах мав посол Ерцберґер заявити, що „швидким кроком наближаємо ся до справедливого й тривкого мира“, який буде побудований на основі мирової резолюції парляменту.

Обговорюючи опісля бельгійську справу та справу польської державности, заявив пос. Ерцберґер, що є сподівана також самостійність Литви.

Відповідь осередних держав на папську ноту.

ВІДЕНЬ. Відповідь осередних держав на папську ноту доручено 20. с. м. Австро-Угорщина передала сю відповідь нунцієви у Відни, а Німеччина нунцієви в Мюнхові. Прилюдне оголошене відповіди наступить д. 22. с. м.

О долю Бельгії.

КОЛЬОНІЯ. Супроти поголосок про намір Німеччини зречи ся проводу й фактичної контролі над областями й населенєм Бельгії, заявляє „Köln. Volkszeitung“, що має вісти, що останніми днями запало в правлячих кругах Німеччини рішене для Англії прихильне.

НОВИНКИ.

— **Українські технічні сили до відбудови краю.** Головна рада краєвого товариства господарського „Сільський Господар“ предложила 8. вересня Краєвій Централі виказ українських інжинерів, концесіонованих і сільських майстрів, котрі зголосились до технічної комісії, в цїли приділеня до праці при відбудові веденій ц. к. намісництвом

Після обіжника Централі з 11. червня с. р. є всяка надія на успішне полагоджене тої справи.

— **Зарядженя в справі подорожі до увільнених від інвазії частий Галичини.** Ц. і к. начальна команда армії відносно до подорожі до частий Галичини свіжо з під неприятельського наїзду увільнених, видала нові зарядженя, після яких стараючі ся о позволенє їзди повинні переслати паспорти і поданя до слідуючих паспортових урядів (Passierscheinstelle). 1) при їздах до північних частий повисшої области — під адресою полевої почти 1002; 2) при їздах до середних частий — почта полева 1003; 3) при їздах до полевих частий — полева почта 1003; 4) при їздах до частий Буковини — почта полева 1007.

Докладне означенє границь повисших частий є на разі неможливе; не робить се однак ніякої перешкоди, бо в разі пересланя поданя під хибною адресою, будуть вони сейчас вислані урядово на властиву адресу

— **До чого доводить засліпленє.** Вчорашна „Gazeta Poranna“ під кінотеатральним наголовком: „Ukraiński król we Lwowie“ принесла новинку, в якій каже таке: „З причини викликаня збіговища на улиці привів вчера рано жовнїр умово недужого мущину на інспекцію поліції. Приведений представив ся тут як „ukraińskij korol“, якого суджена Марія є японською королевою. Нещасний, розполітикований маняк на точці великости, жадав, щоб його відослано до парляменту. Се вже в деволі короткім часі другий случай божевіля на тлї у Львові.“

До чого доводить засліплене названої ґазети, коли ходить о те, щоб Українцям доскулити, видно хоч би з того, що в збожеволілому „korol-у ukraińsk-im“ не пізнала вона навіть свого бувшого співробітника...

— **Поворот властий до Львова.** Дня 18. с. м. перейшла до Львова з Бялої краєва команда жандармерії. Також дирекція лісів і державних домен переїде 25 вересня до Львова

(д.) **З маґістратських порядків.** Хтось з провінції може би не повірив, що у Львові у середмістю лежать купи смітя. Хто цікавий, най піде переконати ся на Векслеву площу, де на середині пишаєсь безсмертна купа всякого смітя. А може маґістрат тримає його на те, щоб мали де виховуватись кури горожан, що замешкують саме той кут — та щоби переходячі могли налюбувати око птицями, які з часом можуть зникнути з лиця землі...

— Найвисшою постановою покликаєть ся ц і л е о п о л ч е н е: В увільнених областях Схід. Галичини і Буковини в річниках 1899 до включно 1867. До перегляду обовязані станути в с і подані річники (австрійські і угорські горожани і ті, ще не можуть доказати чужого горожанства). Голоситись мають між 18. і 26. вересня 1917 р. в громаді (маґістраті). Перегляд будуть відбувати комісії від 16. до включно 31. жовтня с. р.

— **Бараболя для міста Львова.** Останніми днями одержала Управа міста значнїйші транспорти вчасної бараболї. Бараболю сю продаєть ся по всїх міських склепах, в касарни Фердинанда, на на всїх публичних торгах. Ціну бараболї знижуєть ся з днем 14. с. м. на 54 с. за 1 клґ. Щоб уможливити як найширшим кругам населеня набуване бараболї, постановила Управа міста розширити продаж її на всї районові склепи.

Районових купців взиваєть ся безпроволочно зголосити ся в міськім апровізаційнім заведеню по купно й відбір бараболї з тим, що будуть обовязані продавати ту бараболю по наведеній ціні, с. е. 54 с. за 1 кґр. При тім подаєть ся до відома, що на покритє маніпуляційних коштів признаєть ся їм відповідний опуст.

Вкінци звертаєть ся увагу Управ істнуючих консумів, що по відбір бараболї для їх членів треба негайно зголосити ся в міськім апровізаційнім Заведеню.

— **Переказ на побір нафти.** Управа міста подає отсе до відома, що переказ на побір нафти на місяць вересень 1917. для заведень, інституцій, урядів та шкіл — можна буде підняти в нафтовім відділі С. М. Бюра споживчих карт (Пекарська вул. ч. 11.) почавши від четверга 21. с. м. в урядових годинах.

— **Отворенє повітів для виселенців.** Ц. к. Міністерство справ внутрішних отворило рескриптом з дня 6. серпня 1917 р. л. ч.: 48635, слідуючі повіти для повороту виселенців: Городок ягайлонський, Перемишль, Мостиска, Львів, Жовква, Рава Руська, Долина, Сколе, Ліско з виїмком громад: Балигород, Лютовиска, Устрики долїшні, Турка, з виїмком міста Турки, дальше всї громади сокальського повіту положені на захід Бугу і замкнені доси для повороту громади горлицького повіту: Стружувка, Лужна, Незнайова і Мшанка; — рескриптом з 28. серпня 1917 р. ч. 51102: Стрий, Жидачів, Бібрка з виїмком громад Ходорів і Стрілиска нові, Калуша, Богородчани, Солотвина, Лисець і Станиславів з виїмком міста Станиславова.

Поворот до згаданих місцевостий, які є на разі замкнені для загалу, є можливий лише під деякими услівями. Входять тут в гру слідуючі місцевости — громади: Ходорів, Стрілиска нові, Богородчани, Солотвина, Лисець, Тешанів, Нароль, Сенява, Радимно, Балигород, Лютовиска, Устріки долїшні і Комарно; міста: Калуш, Станиславів і Турка.

Поворот до прочих повітів східної Галичини є можливий лише задля певних важних причин. Повіти сї слідуючі: Борщів, Броди, Бережани, Бучач, Чортків, Городенка, Гусятин, Камінка струмилова, Коломия, Косів, Надвірна, Печеніжин, Підгайці, Перемишляни, Радехів, Рогатин, Скалат, Снятин, з сокальського повіту громади положені на схід від Бугу, дальші повіти: Тернопіль, Товмач, Теребовля, Заліщики, Збараж, Зборів, Золочів. До сеї полоси належать також ціла Буковина.

— **В справі достави лошат для рільників.** Сільський Господар комунікує: Військовий інспекторат для хову коний повідомляє, що Міністерство рільництва не буде вже приділювати рільникам лошат тому, що Міністерство війни зарядило, щоби лошата від військових клячий були продавані рільникам в дорозі ліцитації.

До ліцитації військових коний ставати можуть лишень рільники, які одержуть леґітимації від рільничих Експозитур ц. к. Намісництва згляднo ц. к. Староства: леґітимації такі видавати муть названі власти лишень на основі посвідок від рільничих корпорацій.

— **Ціни сирої і виправленої шкіри.** Wiener Zeitung оголошує розпоряджене Міністерства торговлї про ціни сирої і виправленої шкіри. Ціни шкіри на підошви, яка дотепер виносила 11. К до 14.40 К. за кґ. знижено на 10.10 К. до 13.30 К. за кґ. отже о 90 сот. до 1.40 К. менше. Рівнож буде значно знижена ціна шкіри уживаної на верхню часть цивільної обуви.

— **Карти на мило.** На основі міністеріяльного розпорядку будуть заведені в цїлій Австрії карти управняючі до побору мила і середників до праня. Перед одержанем карти має голова домашнього господарства зложити декларацію, що скількість запасу мила в хаті не виносить більше як 1 і пів кґ. для кождої управненої до побору особи.

Карти на мило будуть виставлені на протяг 4 місяців.

— **Продаж лошат і вибракованих коний.** В днях 19, 20 і евентуально 21. вересня 1917 р. кождого дня о год. 8. рано продаватиме Команда II. армії (Quartiertmeisterabteilung) в дорозі ліцитації рільникам і иншим потребуючим коний около 400 лошат в ріжнім віці (в приближеню 4-місячних, в цїли дальшого хову) і кілька вибракованих коний.

Висше згадана продаж відбуде ся у Львові в кошарах кавалерії при ул. Личаківській (Pferdefelddepot Nr. 22.) лише управненим до купна з безусловним виключенем гандлярів коний і всїляких посередників.

Хто хоче користати з продажі має виказати ся леґітимацією управняючою до купна. Леґітимації такі виставляють ц. к. Староства положені в области армії як політичні власти I. інстанції.

— **Продажа кінського стерва.** В Празї арештовано одного купця і одного різника під закидом, що продають убогому населеню кінське стерво. При ревізії сконфіскoвано по кількадесять кґ. стерва. Слідство виказало, що така торговля велась на широку скалю.

— **Між союзниками.** З португальськими військами, що є на французькім фронті під англійською командою, дуже зле обходять ся. Один англійський офіцир ударив португальського жовніра тростиною по лиці. Португальський офіцир, що те бачив, зажадав оправданя, але дістав так само як жовнїр. Обурений вирвав револьвер і застрілив англійського офіцира на місци. Англійський воєнний суд засудив його на смерть. Коли про се довідав ся португальський президент Коста, загрозив, що сейчас забере португальські війська назад. Вироку вже не виконано.

— **Ґенеральний штрайк в Арґентині.** В Арґентині панує загальний штрайк. Посередництво правительства відкинено. Весь рух на зелїзницях утих. Телеґрафічні лінії поперетинано.

— **Позичка для Польщі.** У Відни йдуть переговори в цїли удїленя позички Польському Королівству в цїли полагодженя його державних потреб. Беруть в переговорах участь банки австрійські і угорські.

— **Бомбардованє 7 німецьких міст.** Недавно перелетіли над південно-західною Німеччиною французькі літаки, які обкидали бомбами міста: Штутґарт, Тібінґен, Фрайденстат, Оберндорф, Інґберт, Сарбрікен і Кольмар. Коло Штутґарту легко ранено 1 жовніра, в Фрайденштаті і Кольмарі шкода в будинках. Три літаки зістрілено.

— **З недавно минулого.** В Києві викрито широкорозгалужений заговір, що мав на цїли заведене військової диктатури, яка поусувалаб власти і роб. салд. ради і оголосилаб царем вел. кн. Михайла. В тій цїли відбувались тайні збори, в яких брали участь ґвардийські офіцири і

цівілісти з високозвучними назвисками. В Петрограду мали діставати на свої цілі гроші. В наслідок доненя з фронту заговір відкрито і богато визначних людий поставлено під суд

— **Донські козаки в обороні ґен. Каледіна.** Петроградська тел. аґ. доносить, що супроти обжалованя, піднесеного проти ґен. Каледіна, який започаткував рух проти правительства, відбули ся в Новочеркаску, столиці области донських козаків, надзвичайні збори виконуючих козацьких орґанів. На тих зборах проголошено заяву, що поголоски про такий рух походять з непевного жерела. Покликуючись на свою дотеперішну вірність правительству, донські козаки візвали команданта московського округа, якому поручено здавити їх рух, щоб повідомив правительство про їх льояльність. Крім того завізвано правительство відкликати наказ увязненя Каледіна. На те командуючий в Москві мав застановити всі кроки, звернені проти козаків.

— **З народної школи ім. Т. Шевченка.** Пишуть нам: Подаємо до відома нашій суспільности, що в хлопячій школі ім. Тараса Шевченка у Львові на Стрийській дільниці отворено в сім шкільнім році третю клясу. Фреквенція учеників така: в першій клясі 50, в другій 31, в третій 37. Загальне число 118. Школа містить ся при ул. Длуґоша ч. 17. в чотирьох гарних комнатах. При школі має дітвора город і площу до забави в часі перерв. Родичі, які вже два роки туди посилали свої діти, прямо не мають слів признаня і подяки за взірцеве і педаґоґічне веденє школи. Хлопчики учать ся пильно і почувають себе в школі неначе дома. Наука розпочала ся дня 6. с. м. Богослуженєм в церкві С. С. Василіянок. Управа школи спочиває в руках укваліфікованої сили. Нагляд над школою веде директор шкіл У. П. Т. Вп. др Макарушка.

Просимо дуже нашу жертволюбиву суспільність, щоби памятала на сю школу, яка виключно жертвами удержує ся. Ждемо дорогої родимці вашої помочи в піднятім нами ділі. Згадуємо ще, що місячний видаток школи особливо в зимовім часі виносить до 500 корон. Ласкаві жертви просимо слати на руки скарбника Кружка о. дра Ярослава Левицького ул. Якова Стшеме ч. 15. — За Старшину Кружка У. П. Т. ім. Тараса Шевченка: Іван Ігнат. голова, Марія Заячківська, секретарка.

— **З полону.** Антін Левицький десятник У. С. С. жиє здоровий в Київі — В. Володимирська ч. 43.

— **Нові міни.** Перед анґлійським та шкоцьким побережем розсипали Німці богато мін нового типу; є вони менші як дотеперішні, але за те з більшою розсаджуючою силою.

— **Сема німецька позичка.** Німеччина розписала сему воєнну позичку.

— **Заборона вивозу з Америки.** Американська вивозова комісія зарядила, що від 20. вересня не можна видавати жадних ладунків, що є призначені до Скандинавії, Швайцарії, Голяндії, Іспанії, Греції або до областий обсаджених осередними державами. Тим самим спаралїжовано пересилку середників поживи до Бельгії.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 21. вересня 1917

Нині: 21. вересня гр.-кат. Рожд. П. Д. М., **римо-кат.** Матея ев.

Завтра: 22. вересня гр.-кат. Иоакима і Ан., **римо-кат.** Томи з Віл.

○ **Засіданє** Укр. жін. комітету помочи для ранених відбудеть ся дня 21. с. м. о годині 5 поп. ул. Руська ч. 3. Голова Софія Олесницька, секрет. Марія Олексинівна.

○ **Репертуар** Укр. Нар. Театру під дир. К. Рубчакової.

В пятницю дня 21. вересня 1917 „Панна Штукарка“ комедія в 3 діях Володського.

В суботу дня 22. вересня. На дохід приюта У. С. С. при співучасти військової орхестри „Катерина“, нар. опера в 3 діях Аркаса.

В неділю дня 23. вересня „Чорноморці“ комічна оперета в 3 діях Старицького, музика Лисенка

Білети раньше можна дістати в Народній Торговли, а в день вистави від год. 5. вечером при касі театру. Готовить ся до вистави премієру „Хмара“. 2—2

Александра із Здерковеських Залуська

вдова по греко-кат. пароху

заосмотрена св. Тайнами померла по короткій а тяжкій недузі дня 19. вересня 1917 переживши 69 літ.

В глубоким жалю опечалена Родина просить Свояків і знакомих на похорон, котрий відбуде ся дня 21. вересня 1917 о годині 3·30 по пол. з Анатомії при ул. Пекарській ч. 52. на кладовище Личаківське.

Львів, дня 20 вересня 1917.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 20. вересня.

Італійський фронт:

Підприйнятий без огневого підготованя італійський наступ на горі св. Гаврила задержав ся в нашім огні.

Над Colbrikon пробував ворог напасти по висадженю міни, але вже в поготівнім становищи був успішно схоплений.

Число приведених полонених з під Carzano зросло на 11 офіцирів і 516 жовнірів.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 20. вересня.

На західнім фронті:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

У Фляндрії тревала невменшено сильна артилерійна борба цілий день між лісом Houthoulster і Lys. Огневі удари найбільшої нагальности падали на переміну на поодинокі відтинки нашої оборонної полоси. Ніч не перервала скріпленої боєвої діяльности артилерійних мас. За барабанним огнем слідували з досвітом сильні анґлійські наступи.

Фронт пруського наслідника престола:

Перед Верденом наступали Французи вчера рано і вечером коло узгіря 344, на схід від Samorgneux, де вони день раньше потерпіли кріваву невдачу.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Леопольда:

Коло Динабурґа над Стоходом, коло Бродів і Тернополя була оживлена діяльність артилерії.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

На Буковині наступали Росіяни на захід від Арбора і зістали нашим оборонним огнем прогнані до ровів, з яких знов старались ми прогнати їх огнем скорострілів.

Македонський фронт:

В луку Черни жива діяльніс боєва.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Осип Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.